

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. IV. Quomodo Sacramentum Eucharistiæ sit unum specie & numero.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

modo se habere videntur species & corpus Christi respectu Eucharistiæ. Quod corpus Christi præcipue spectet, non est dubium; quod etiam species peculiari modo, & primariò Sacramentum hoc constituent, similiter videtur clarum; juvant enim præcipue ad operationes omnes, quæ circa illud exerceri debent, ut ad afferuationem, gestationem, sumptionem, &c. unde sicut propterea forma in compositis physicis est pars compositi quia est radix variarum operationum ad illud spectantium, ita species ob eandem rationem erunt pars propriè dicta Eucharistiæ, alia verò, ut verba consecrationis, spectabunt quidem, sed modo minùs principali, & tanquam connotata quadam seu circumstantiæ, si in rigore loqui velimus: & per hæc patet prima pars conclusionis.

XVI.
Obiic. Concilium Florentinum dicere formam huius Sacramenti esse verba Salvatoris.

Dices tertio, Concilium Florentinum in decreto Eugenii asserere formam huius Sacramenti esse verba Salvatoris, ergo verba non minùs intrinsecè & tanquam partes constituent hoc Sacramentum, quam reliqua. Contra: Etiam dicit Concilium, panem & vinum esse illius materiam, & tamen certum est non esse partes huius Sacramenti. Respondetur ergo, solùm velle Pontificem requiri verba consecrationis tanquam quid ad consecutionem huius Sacramenti necessarium, sicut etiam requiruntur panis & vinum, Dum autem dicit formam huius Sacramenti esse verba Salvatoris, loquitur de materiâ & formâ ad consecutionem huius Sacramenti necessariâ, non de materiâ & formâ ex quâ constituitur; unde postquam dixit Pontifex verba Salvatoris esse formam, expressè subjungit, quibus hoc Sacramentum conficitur, quibus innuit se non loqui de partibus constituentibus hoc Sacramentum sicut de formis & partibus intrinsecè constituentibus alia Sacramenta, quæ cum in usu & actione consistant, eadem est materia & forma quibus conficiuntur, & constituuunt, quod secus contingit in venerabili Eucharistiâ, quæ est res permanentis.

SECTIO QUARTA.

Quomodo Sacramentum Eucharistiæ fit unum specie & numero.

I.
Sermo est de formali ratione huius Sacramenti.

DE formali ratione Sacramenti procedit hæc quaestio; materialiter enim loquendo res varietatis, & specie distinctæ circa illud reperiuntur, ut duæ species panis & vini, duæ etiam formæ verborum eaque diversissimæ, per quas hoc Sacramentum conficitur. Deinde in sacrosanctâ Eucharistiâ sunt signa sacra maximè diversa, species quippe panis corpus secundum se significant, species vini sanguinem, ergo constituunt diversa Sacramenta, non partialia, sed adæquata; nec enim qui Eucharistiæ sub specie panis suscipit, suscipere dicitur partem Sacramenti, sed totum, ergo diversum specie Sacramentum integrum constituit ab eadem Eucharistiâ sub specie vini: quæ magis declarabuntur numero sequente.

II.
Quam unitas in hoc Sacramento requiritur.

Notandum ex Sancto Thoma quæst. septuagesimâ tertiâ, art. secundo, corpore, dum de unitate huius Sacramenti est sermo, non perfectam requiri unitatem, sed eam tantum, quæ in rebus & signis artificialibus reperiri potest; nec enim in ullo Sacramento est perfecta unitas, cum ex rebus diversissimis consistit, ut Baptismus

ex verbis & ablutione, Pœnitentia ex dolore interno penitentis, confessione, & absolutione, & sic de aliis. Solùm ergo hæc loquimur de unitate quâdam morali & proportionatâ ad unam signi rationem constituendam; res enim hæc varias & plursquam specie distinctas intervenire certum est.

Quoad unitatem ergo specificam dico primò, Sacramentum Eucharistiæ, licet materialiter in se plura specie includat, simpliciter tamen esse unum specie Sacramentum: ita Sanctus Thomas citatus, Sanctus Bonaventura, Halensis, Scotus, Durandus, & alii communiter in quarto, dist. octavâ, Suarez hic, disp. trigessimâ nonâ, sect. tertiâ, Coninck in hunc articulum, & omnes communiter.

Probatur primò ratione Sancti Thomæ: hoc quippe Sacramentum institutum est tanquam convivium spirituale, & ad instar convivii corporalis, quod non ad famem tantum, sed etiam sitim extinguendam ordinatur, & ad hominem plenè satiandum; sicut autem cibus & potus in convivio corporali, etsi specie distincta, unum integrant convivium, ita & de spirituali dicendum, ubi eadem hominis refectio per gratiam expressius per utramque speciem significatur, quam per alteram tantum.

Secundò probatur: Nam utraque species simul significat perfectè unum Christum, secundum corpus & sanguinem, unde sicut hæc, licet specie distincta secundum multorum sententiam constant unum corpus integrum, ita & hæc duæ species illa repræsentantes unum constant Sacramentum, deinde significat utraque speciem gratiam & etiam gloriam, quæ plenè satiat animam, sicut illa corpus.

Dices: Qui suscipit speciem panis, dicitur non partem Sacramenti, sed totum suscipere, quod etiam docet Tridentinum sessione vigesimâ primâ, canone tertio. Confirmatur: Patres subinde vocant diversa Sacramenta: eodem etiam modo loquitur Ecclesia in quadam collectâ dicens: Sacramenta quæ sumpsimus, &c. Respondetur cum Suarío citato, & aliis, partem se pè recipere denominationem totius, ut pars domus, est domus, pars horti, hortus, &c. quamvis omnes partes unum componant hortum & domum. Secundò dico, quoad effectum quamvis speciem esse convivium & Sacramentum, unde Laicus sub unâ specie sumit totum Sacramentum, cum sumat totum Christum, una tamen species formaliter seu in ratione signi non ita perfectè est totum Sacramentum, cum non perfectè significet quoad modum vel refectioem spiritualem, & expressionem partium Christi: unde ait Sanctus Bonaventura disp. undecimâ, art. secundo, quaestione secundâ, fideles accipere in unâ specie totum Sacramentum, quoad efficientiam, non quoad significationem.

Ad confirmationem respondetur cum Sancto Thoma ad primum, Ecclesiæ eodem loco vocare Eucharistiæ unum Sacramentum, imo hic modus loquendi est frequentior: quando ergo dicitur hoc Sacramentum multa, intelligendum est materialiter & secundum quid, ut ibidem, & in corpore ait Sanctus Doctor, vel ob plura signa partialia & mysteria in iis contenta, vel quia in fine sacrificii solerent plerumque fideles communicare, & sic aliquo modo plura Sacramenta suscipere, ut notat Suarez §. Tandem Concilia.

III.
Quomodo Sacramentum Eucharistiæ plura in se specie distincta continent, est tamen simpliciter unum specie Sacramentum.

IV.
Optima huius rei ratio assignatur à Doctore Angelico.

V.
Utraque species simul unum Christum integrè significant secundum corpus & sanguinem.

VI.
Obiic. Hæc à Patribus & Ecclesiâ interdum vocantur diversa Sacramenta.

VII.
Quando hoc Sacramentum dicitur plura, intelligendum hoc est materialiter, & secundum quid.

Dico

VIII. Dico secundò : Si cum Patribus supra citatis asseramus Sacramentum Eucharistiæ in recto solum importare corpus & sanguinem Christi, species in obliquo, tunc omnes hostias consecratas, non solum quæ in eodem altari sunt, aut pixide, sed etiam in toto orbe, esse unum numero Sacramentum, sicut si Verbum assumeret plures humanitates, esset tantum unus homo, aut si eadem particula panis, una scilicet hostia in mille diversis locis statueretur, & in singulis esset diversa albedo, adhuc esset unum album. Hanc sententiam tenet Suarez disputatione trigesima nonâ, sectione quartâ; & præter dicta probari videtur ex illo Apostoli primæ ad Corinthios, versu decimo septimo, *Omnes idem corpus sumus, qui de eodem pane participamus.*

Sin verò quis velit species ingredi in recto, dicere poterit quoties species physicè discontinuata multiplicantur, tot esse diversa physicè Sacramenta: ita Vasquez disp. centesimâ septuagesimâ octavâ, capite secundo, si tamen physicè discontinuata species moraliter conjungantur, ut contingit de iis, quæ sunt in eadem pixide exempli gratia, moraliter sunt unum Sacramentum; sicut enim est unum convivium licet rebus diversis constet, ita & unum esse potest ferculum licet illius partes sint discontinuæ. Quando autem moraliter censeatur unum numero Sacramentum, quando non, ut in aliis rebus, ita & in hac relinquendum est communi hominum ætimationi.

IX. Si species ingrediuntur Sacramentum in recto, pro physicè discontinuata specie ratione specierum unum dicitur Sa-
cramentum.

DISPUTATIO SEPTUAGESIMA SECUNDA.

De necessitate Sacramenti Eucharistiæ.

Sacro-sanctam Eucharistiam, Sacramentorum omnium esse absque omni comparatione perfectissimum, in superioribus est demonstratum, cum Christum Deum & hominem in se contineat, ubi etiam ostendimus ex divinisimo hoc Sacramento bona plurima excellentissimaq; in eos qui illud dignè suscipiunt, derivari. In presenti ergo quarimus an non utile tantum nobis sit, sed etiam necessarium.

SECTIO PRIMA.

Utrum sumptio Eucharistiæ vel in re vel in voto, sit medium necessarium ad salutem.

I. Duplex est necessitas, antecedens & consequens.

Necessitas duplex est, antecedens & consequens: Necessitate ergo antecedente certum est Eucharistiam non fuisse ad salutem necessariam, cum Deus multis aliis modis homines salvare potuerit sine Eucharistiâ, vel ullo omnino Sacramento, sicut & sine ipsâ Incarnatione. Sermo itaque tantum est de necessitate consequente, nempe utrum positâ institutione hujus Sacramenti, sit illius usus necessarius ad salutem, non necessitate solum præcepti, sed mediæ, ita scilicet ut requiratur usus hujus Sacramenti ad aliquem effectum simpliciter ad salutem consequendam necessarium, sicut requiritur Baptismus.

II. Hæretici quidam olim Eucharistiam si-

omitto antiquos quosdam hæreticos, qui ita necessariam ad salutem Eucharistiæ sumptionem existimabant, ut parvulis unâ cum Baptismo Eucharistiam darent, quam consuetudinem apud

R. P. Comptoni Theol. Schol. Tom. II.

nonnullos ex Græcis viguisse docent Auctores, mul cum & Armenis familiarem fuisse constat, imò eò Baptismo usque procefferunt aliqui, ut hominibus jam defunctis Eucharistiam ministrarent, ut refertur in sextâ Synodo, & in Concilio Antifiodorensi, Canone duodecimo, & Concilio Carthagenensi tertio, Canone sexto: ubi etiam fit mentio aliquorum apud quos in more erat etiam Baptismus defunctis administrare.

His verò omisiss, Catholici nonnulli dixerunt Eucharistiam vel re, vel voto esse tam necessariam ad vitam spiritualem, quam est cibus ad corporalem: ita Petrus Soto, Rossensis, & alii & inclinare videtur Sanctus Thomas hic, quæst. septuagesimâ tertiâ, articulo tertio, & quæst. septuagesimâ nonâ, articulo primo ad primum, & quæstione octogesima, articulo undecimo ad primum.

Notandum primò cum Vasquez disput. centesimâ sexagesimâ nonâ, cap. primo, num. sexto, aliqua ita re ipsa esse necessaria ad salutem consequendam, ut sine iis in re non positus haberi omnino salus non possit, qualia sunt in adultis auxilia gratiæ prævenientia, in parvulis Baptismus extra casum martyrii, &c. hæc verò licet sint necessaria necessitate mediæ, non tamen præcepti,

ND

cum

III. Ex orthodoxis aliqui dixerunt Eucharistiam tam esse necessariam ad vitam spiritualem, quam est cibus materialis ad corporalem.

IV. Aliqua etiam in re posita, necessaria sunt ad salutem.